

Заглада С.В.,
студентка групи МВ-3 ФНБПМВ
Шевчук А.В.,
д.і.н., професор кафедри міжнародних відносин
і політичного менеджменту
Державний університет «Житомирська політехніка»

В. ЧЕРЧИЛЛЬ У ВОЄННІ РОКИ: ЛІДЕРСТВО ПІД ЧАС НАЙБІЛЬШОГО ВИПРОБУВАННЯ

Війна завжди була суворим випробуванням для лідерів, яке розкривало як їхню силу, так і слабкість. У контексті Другої світової війни постать В. Черчилля стала яскравим прикладом виняткового лідерства в умовах глобальної катастрофи. Його роль у згуртуванні британського суспільства, мобілізації ресурсів та формуванні міжнародної коаліції союзників є однією з найважливіших у дослідженні військової історії та політичного лідерства. Політик поєднував стратегічну далекоглядність із харизматичним ораторським мистецтвом, що дозволило йому не лише об'єднати британців у часи загрози, але й надихати інші народи на боротьбу за спільні ідеали свободи та демократії. Його виступи та політичні рішення демонструють унікальне розуміння військової тактики, дипломатії та соціальної психології, що зробило його одним із найвпливовіших державних діячів ХХ ст.

Метою цієї роботи є аналіз ключових аспектів лідерства Черчилля під час Другої світової війни, зокрема його стратегічних рішень, здатності до кризового менеджменту та вміння працювати в умовах тиску.

В. Черчилля вважають однією з найвизначніших постатей ХХ століття. Він досі популярний, як у Великій Британії, так і в усьому Західному світі, де його розглядають як звитязного лідера часів війни, що відіграв значущу роль у захисті європейської ліберальної демократії проти поширення фашизму. За результатами сучасних опитувань його називають одним із найважливіших британців в історії [3, с. 140].

Незважаючи на непопулярність В. Черчилля у політичних колах на Батьківщині він все ж став прем'єр-міністром. Упереджене ставлення до політика

виникло через його критику стратегії «умиротворення агресора». Він був першим, хто почав виступати проти намагань задобрити Гітлера. День приходу Черчилля на його посаду був, на нашу думку, дуже знаковим, адже саме 10-го травня Німеччина почала масований наступ на Францію, тим самим завершивши «дивну війну».

Свою першу прем'єрську промову В. Черчилль проголошував вже на третій день після призначення на посаду. «Мені нічого запропонувати, крім крові, тяжкої праці, сліз і поту». Адже одна з найбільших битв в історії тільки розпочинається, тож «перед нами найтяжче випробування, перед нами багато-багато довгих місяців боротьби та страждань. Ви запитаете, яка наша політика? Я відповім: вести війну на морі, на суші та в повітрі з усієї нашої потуги й сили. Ви запитаете, яка наша мета? Я відповім одним словом – перемога. Перемога за будь-яку ціну, перемога всупереч усьому жаху, перемога, якою б довгою і важкою не була дорога, бо без перемоги нам не вижити», – сказав політик. І наостанок додав, що береться до справи із завзятістю і вимагає від усіх об'єднати зусилля для досягнення перемоги [2].

Фраза «Кров, піт та сльози» стала символом готовності до самопожертви. Використання сильних емоційних образів готує аудиторію до суворих реалій війни, але водночас викликає відчуття рішучості та готовності протистояти труднощам. Такий підхід дозволив Черчиллю встановити довіру до себе як до лідера, який не приховує правду про майбутні випробування.

В. Черчилль також відіграв ключову роль у зміцненні англо-американських відносин. 22 червня 1940 р. Франція підписала умови капітуляції. Уряд Британії опинився перед лицем безпосередньої загрози з боку Німеччини. Англія вперше у своїй історії опинилась в стані воюючої держави без жодного союзника [1, с. 150]. Саме цей момент став відправною точкою для налагодження співпраці між Англією та США. Листування прем'єр-міністра та особисті зустрічі з президентом США Ф. Рузвельтом стали основою для створення стратегічного союзу між двома країнами. Завдяки майстерності дипломатії В. Черчилля та його здатності переконувати, Сполучені Штати, попри початкову політику ізоляціонізму, запровадили програму ленд-лізу. Ця програма дозволила Великій Британії отримувати від США зброю, техніку та матеріали, що були життєво

необхідними для продовження війни проти нацистської Німеччини. В. Черчилль, називаючи ленд-ліз «найвеличнішим актом в історії безкорисливого міжнародного співробітництва», фактично заклав підґрунтя для післявоєнного трансатлантичного партнерства.

Воєнні роки стали для В. Черчилля часом найвищого випробування його лідерських якостей. Завдяки стратегічному мисленню, здатності об'єднувати людей навколо спільної мети та незламній вірі в перемогу, політик став символом стійкості та національної єдності для Великої Британії. Його політична далекоглядність, успішна дипломатія з союзниками та рішучість у прийнятті критичних рішень забезпечили не лише виживання країни у вирішальні моменти війни, але й заклали основу для майбутньої архітектури світового порядку. Лідерство В. Черчилля у Другій світовій війні залишає надихаючий приклад того, як моральна сила та політична воля можуть стати визначальними у найскладніших історичних обставинах.

Список використаних джерел:

1. Олійник О. Зародження американо-британських «особливих» відносин. *Збірник наукових праць «Політологічні студії»*. 2011. № 2. С. 142–153.
2. Пивоваров С., Раєвський Д. На початку Другої світової Черчилль пообіцяв британцям перемогу через кров, піт і сльози. Так усе і сталося. Згадуємо п'ять видатних промов політика в найтемніші часи. *Бабель* (15 травня 2024 р.). URL: <http://surl.li/hrznrx> (дата звернення: 08.12.2024).
3. Чередник Л. «Фактор Черчилля» Боріса Джонсона як жанрова модель публіцистичної біографії. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2022. Т. 4. № 56. С. 139–144. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/56-4-23> (дата звернення: 08.12.2024).